

ASPECTS OF THE ROMANIAN LANGUAGE ON THE INTERNET

Valerica Draica, Assist. Prof., PhD, University of Oradea

Abstract: Today, Romanian language is subject to a continuous process of transformation, change, witnessing a continuous enrichment of its vocabulary with many of the languages of international circulation terms. Penetration in large numbers of words and phrases in Romance languages especially is actually beneficial, as this phenomenon leads to modernization and to relatinizarea, while contemporary Romanian vocabulary. Unfortunately, our language use internet on various social networks by young and old, by persons trained or less literate creates, for most users, a number of shortcomings in communication occur frequently mistakes because of abbreviations or abbreviations; Although the Internet enables us to discover new information and experiences, to make exchanges of ideas across different aspects of life today, we must always be careful to use the correct Romanian language.

Keywords: Romanian, online communication, grammatical correctness, internet and social relationships, words and phrases.

La început de secol XXI, trebuie să recunoaştem, din ce în ce mai mult, importanţa limbii române literare, în comunicarea cotidiană, orală şi scrisă, deoarece, fără cunoaşterea ei, adesea, în cele mai mici detalii, nu ar fi posibilă înţelegerea între oameni şi, deopotrivă, explicarea unor fenomene şi procese din realitatea cotidiană. Limba română, aşa cum ni se prezintă ea azi, contribuie la formarea culturii generale a tuturor celor interesaţi de fenomenul lingvistic românesc, în special, şi de limba noastră literară, în mod special, şi aceasta în vederea afirmării şi dezvoltării originalităţii şi personalităţii tuturor vorbitorilor ei. Însuşirea corectă a limbii, stăpânirea şi aplicarea normelor ei gramaticale ajută la mărirea posibilităţilor de interpretare reală a celor mai complexe procese, fenomene, acţiuni care se desfăşoară în societatea contemporană. De altfel, limba, în general, facilitează o gamă largă de procese cognitive şi formativ-psihoice, studiind limba vom putea cunoaşte resursele ei expresive, iar „stăpânirea” ei duce la modelarea spiritualităţii româneşti, la dezvoltarea capacităţii de imaginare şi reprezentare creativă, în actul de elaborare şi redactare a comunicării noastre.

Astăzi, toţi cei care folosesc limba română spre a comunica, în diverse domenii, sunt pe deplin conştienţi de potenţialul ei expresiv, de valorile ei stilistice nebănuite, întrucât acele cuvinte şi expresii de care ne folosim încontinuu, sunt înzestrate cu cele mai neaşteptate valori şi sensuri conotative, ele „deşteaptă” în mintea cititorilor sentimente dintre cele mai diferite, aceştia fiind impresionaţi, în mare măsură, de corectitudinea, plasticitatea, expresivitatea şi, nu în ultimul rând, de corectitudinea enunţurilor. Cunoaşterea şi însuşirea corectă a limbii române ne ajută în relaţiile interumane, în orice situaţie, oriunde şi oricând, ne putem face înţelegeşi uşor şi putem înţelege exact ceea ce comunică interlocutorii noştri, putem fi mesagerii gândurilor, ideilor şi sentimentelor pe care le dorim a fi cunoscute şi de alţi participanţi la actul vorbirii.

Auzim și vedem la radio și televiziune, citim în presa zilnică și „ne minunăm” de informațiile ce le avem în față și care, de cele mai multe ori reușesc să ne stârnească interesul, curiozitatea, prin conținutul lor, nefiind conforme cu cerințele ortoepice, ortografice și de punctuație ale limbii române literare actuale, stabilite și fixate de cele mai multe lucrări lingvistice, în domeniu, apărute în literatura de specialitate, la noi, după 1989, mai ales. O serie de enunțuri sunt corecte, „sunt reperabile”, în limba română, precum:

„*Ne pare rău, am închis, Vă rugăm să reveniți*”

„*Eu n-am venit că am venit, eu am venit că n-am venit*”..., reușind să ne provoace un zâmbet în colțul gurii, gândindu-ne la inventivitatea vorbirilor, doar „românul s-a născut poet”.

Alte construcții, propoziții sau enunțuri ne provoacă nedumerire, uimire, chiar indignare, dacă ne gândim la „supliciiile” la care este supusă limba noastră, cum este ea „denaturată” de către unii vorbitori, cu mai multă sau mai puțină știință de carte, rămași „corigenți” la gramatică:

În aceste raioane găsiți haine pentru nou-născuți (corect: *nou-născuți*).

Acest spectacol merită a fi văzut de câți mai mulți oameni (corect: *cât mai mulți*).

Înainte a multora studenți stau greutățile zilnice! (corect: *multor...*).

Datorită muncii și a seriozității este fruntaș! (corect: *muncii și seriozității...*).

Mi-am cumpărat o revistă mai frumoasă și nouă! (corect: *mai frumoasă și mai nouă*).

Studenții noștri erau destui de numeroși la deschiderea festivă! (corect: *destul de numeroși...*).

Nimeni nu are voie să răvășască amintirile mele! (corect: *să răvășească...*).

El se așează în fața tuturor, în primele rânduri! (corect: *se așază...*).

Grupa noastră are douăzeci și unu studente! (corect: *douăzeci și una de...*).

Jumătate din voi nu trebuie să lipsească! (corect: *dintre voi...*).

Fiecare dintre noi ne-am achitat de sarcini! (corect: *s-a achitat...*).

Studentului acela i-am spus că a greșit! (corect: *studentului aceluia...*).

Literatura între cele două războaie mondiale este meritorie! (corect: *literatura dintre cele două războaie...*).

Le-am adus cartea care au solicitat-o! (corect: *pe care au solicitat-o*).

L-am înștiințat personal, dar însă lui nu i-a plăcut! (corect: *dar lui...*).

Fără îndoială că exemplele noastre ar putea continua, deoarece, din păcate, suntem în permanență puși în fața unor astfel de exprimări care trădează cultura unor participanți la actul de comunicare, este jenant pentru cei mai mulți dintre vorbitori să construiască astfel de enunțuri, se descalifică din start, stârnesc zâmbete reținute cu greu, pentru că, din momentul în care au deschis gura, ne facem o impresie vizavi de „cultura” lor.

La fel se întâmplă lucrurile cu limba română, cu cei care o folosesc, din păcate, și parcă într-o și mai mare măsură, pe internet, pe calculator, fără de care viața noastră nu o concepem azi, nu ești pe internet 24 din 24, nu ai *face book*, nu ești, în opinia celor mai mulți dintre vorbitori, participanți, în număr din ce în ce mai mare pe astfel de rețele de socializare. Comunicarea *online*, de astăzi, este unul dintre principalii factori ai „conflictelor” dintre generații, internetul oferă, mai ales celor tineri, noi informații și experiențe, aceștia au ocazia să descopere noi date, să-și gestioneze timpul, să-și împărtășească opiniile în legătură cu o multitudine de aspecte socio-economice, culturale și politice ale vieții cotidiene. Poate că din cauza utilizării zilnice a internetului, cei mai mulți vorbitori de limbă română, tineri și vârstnici, instruiți sau cu mai puțină știință de carte, au dezvoltat un limbaj care, din nefericire, nu prea este

propriu limbii române. Aici asistăm la folosirea unei alte limbi, la utilizarea unor norme ce nu prea au tangență cu limba română, fiindu-i străine acesteia, într-o măsură mai mare sau mai mică, de aceea ne este greu, de multe ori, să descifrăm astfel de mesaje ale contemporanilor noștri.

Este adevărat că nu putem concepe, azi, o zi din viața noastră, fără a urmări televizorul câteva ore pe zi, fără a vorbi la telefon minute bune, fără a intra pe calculator, să navigăm pe internet, cele mai recente date menționează în acest sens că există la această oră peste 5 milioane de internauți românofoni, din cei aproximativ 30 de milioane de vorbitori de limbă română; conform unor statistici recente, în România, se „navighează” cel puțin o oră pe săptămână (16% dintre utilizatori sunt frecvent pe internet, iar 23% - din când în când), totodată, 85% dintre liceeni fac parte din diverse rețele de socializare, 60% accesând zilnic anumite site-uri (sunt aproape 40 de ani, în curând, de când a fost trimis oficial primul mesaj electronic, *e-mail*, se întâmpla asta la sfârșitul anului 1975). Conform altor statistici, limba română era prezentă pe internet, în 1998, în proporție de 0,15%, în 2000 – 0,21%, pentru ca între 2003-2005 să ajungă la 0,28%. (engleza a rămas, în tot acest timp, predominantă în textele de pe internet, ca limbă de comunicare internațională, însă cele mai noi cercetări arată un progres și al limbilor romanice: franceză, italiană, spaniolă, portugheză, română..., până în 2005 s-a dublat prezența acestora, în vreme ce engleza a scăzut până la 45%).

Trebuie să recunoaștem, vrem nu vrem, că internetul are un curs ascendent, la început de mileniu, așa cum niciun alt domeniu al vieții noastre economice, politice, social-culturale nu a cunoscut, realitatea virtuală a dus la apariția unui segment de utilizatori, cu mare răspândire astăzi.

Pe internet sunt din ce în ce mai mulți „navigatori”, acesta este tot mai popular și mai preferat altor forme de comunicare, pentru că nu ține cont de vârstă, educație, pregătire profesională, situație materială și elimină, din start, orice distanțe, orice bariere, făcând posibilă înțelegerea, comunicarea, în foarte scurt timp, între diverse categorii de utilizatori.

O caracteristică importantă a comunicării, a folosirii limbii române pe internet, din cauza utilizării aproape zilnice, este folosirea unui limbaj, de către tineri, cu multe abrevieri și prescurtări (multe din limba engleză), cu acele figuri „emoticones”, care exprimă o diversitate de stări emoționale, din partea lor, dar și cu frecvente greșeli în scrierea limbii române; în vreme ce, mulți dintre noi, indiferent de vârstă și de pregătire, cum am mai menționat anterior, consideră că este mai ușor să te faci înțeles, cât mai repede cu putință, prin propoziții coerente, în care cuvintele, expresiile, termenii românești să cunoască ortografia completă, cu întreg conținutul, fără prescurtări, cei tineri, mai ales, preferă un limbaj pe scurt, prescurtat, folosesc cuvintele într-o formă trunchiată, socotind că astfel economisesc timp și că noul limbaj de pe internet primește valori și subtilități nebănuite.

Este adevărat că o comunicare modernă, în zilele noastre, trebuie simplificată mult și trebuie să urmeze anumite clișee, formule fixe și șabloane pentru o maximă eficiență, din partea tuturor, celor care o folosesc, deși internetul nu apelează, aproape de loc, la figuri de stil, la mijloace artistice, limbajul folosit este sărac, sec, lipsit de orice sentimente și expresivitate; exprimarea lasă de dorit, în cele mai multe dintre cazuri, astfel încât, avem impresia că cei care scriu sunt posesorii unui vocabular sărăcăcios, nu știu să dea glas unor sentimente, dintre cele mai diverse, care ne însoțesc în permanență, în viață. Comunicarea lingvistică pe internet este păgubită, este vitregită, limba română însăși suferă, pare că este un altfel de limbă, total diferită de cea folosită, în mod obișnuit, de vorbitorii români.

În ceea ce privește aspectul lingvistic:

- textelor de pe internet le lipsesc, în primul rând, vocalele, fie întregi, fie semivocale, fapt ce constituie un impediment pentru cei mai mulți, în descifrarea și înțelegerea corectă a acestor mesaje: *nu am aflat nimik pt. k...*, *te rog, vino in piatza k. să...*;

- sunt folosite, în același context, sunt amestecate și cuvinte românești și englezești: să nu uiți să faci *reload* pentru a..., află noua semnificație cu un *search*...;

-se încearcă adaptarea unor terminologii, de specialitate, adesea, prin derivarea cu sufixe vechi ori populare, unele, sau prin combinarea unor termeni familiari, regionali ori populari: ți-am vorbit despre o lecție *interneticească*..., s-a dovedit un *internetist* special..., de - o vrea *poștașul electronic* să..., o să te *bip-uiesc* eu sau mă *SMS-ești* tu...

Cele mai multe dintre formele corecte ale unor cuvinte sau terminațiile românești sunt înlocuite cu alte forme, care prezintă avantajul că sugerează, în multe cazuri, ceva în plus și chiar „dau glas” unor stări de spirit dintre cele mai diferite, pe care le trăiește unul sau altul dintre „internauți”; astfel apar prescurtări și abrevieri care se transformă într-o limbă nouă, formând un adevărat cod secret, un limbaj secret, „limbaj messenger”, un adevărat argou specializat, utilizat de tinerii dependenți de SMS-uri. Multe astfel de mesaje ne rețin atenția, de fiecare dată, atunci când „navigăm”, întrebându-ne a nu știu câta oară dacă este aceasta limba română, pe care am învățat-o cândva, la școală, fiind nevoiți „să le traducem”, cu greutate, iată câteva exemple:

- prescurtări cu inițiale mici: *d c – de ce*, *c m f – ce mai faci*, *bn – bine*, *m p – mare prostie*, *n b – noapte bună*, *scz – scuze*, *n p c – nu ai pentru ce*...;

- prescurtări cu majuscule: *C D R P – cât de repede poți*, *M D R – mor de răs*, *P M S – părerea mea sinceră*, *N M D – nu mă deranjează*, *P C T G – pentru cultura ta generală*, *M V n – mai vorbim noi*, *P L M – plecat la magazin*, *R F R – revin foarte repede*, *N M S – nu mai suna*, *G D – glumeam doar*, *C V R – cred că voi rezista*...

- îmbinări de litere: *dak – dacă*, *app – apropo*, *crek – cred că*, *shi – și*, *ink – încă*, *sal – salut*, *mijto – mișto*, *poopik – pupic*, *iuby – iubitul*, *supy – supărat*, *poiutz – puiuț*...;

Cei mai mulți dintre beneficiarii unor astfel de mesaje consideră că această limbă, chiar dacă nu respectă normele literare și gramaticale ale limbii române actuale, este ușor de învățat și reținut, este nevoie doar de memorarea unor reguli noi, uitându-le pe cele vechi, în acest mod se pare că devine inutil să mai înveți să scrii corect, însă nu se gândesc că vor avea mult de pierdut atunci când vor ajunge în situația de a redacta anumite documente, în scris, pentru momente deosebite în activitatea și pregătirea socio-profesională. Internetul este „util” celor care intenționează să citească puțin și să scrie și mai puțin, mai repede și fără a respecta regulile gramaticale, ortografice, ortoepice și de punctuație, în vigoare, ei contribuie, chiar dacă în mod indirect, la deteriorarea limbii și, în cel mai scurt timp, ei vor fi primele victime, întrucât vor uita să se exprime și să scrie corect în limba română.

Este aceasta și o lipsă de respect față de limba română, limba strămoșilor noștri, care de-a lungul vieții lor s-au luptat pentru unitatea și corectitudinea ei, pentru afirmarea între limbile europene de circulație.

Specialiștii din ziua de azi sunt convingși că „generația messenger” nu va reuși să-și însușească limba română corectă, nu va reuși s-o promoveze și s-o transmită, la rândul ei, generațiilor viitoare, această nouă limbă a internauților nu va avea câștig de cauză în disputa cu limba română literară, pe care încercăm, cei mai mulți dintre noi s-o stăpânim în cele mai mici detalii ale ei. Se pare că viitorul este tot mai dependent de internet, de calculator, câștigă tot mai

mult teren și tot mai mulți utilizatori, este bine, este rău, rămâne de văzut, datorită vorbitorilor de limbă română va fi mereu aceea de a o prețui, de a o îmbogăți și a-i pune în valoare, oriunde și oricând, expresivitatea, plasticitatea, armonia...

Bibliografie

Adina Dragomirescu, *101 greșeli de lexic și de vocabular*, București, Editura Humanitas, 2011.

Valerica Draica, Dumitru Draica, *Controverse actuale în ortografia românească*, Tg.Jiu, Editura Rhabon, 2003.

Dumitru Draica, *Despre scrierea limbii române*, Oradea, Editura Universității, 2009.

Elena Petrini, *Limba română. Teorie și aplicații*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1996.

Adriana Stoichițoiu - Ichim, *Aspecte ale influenței engleze în limbă*, București, Editura Universității, 2005.

www.gandul.info-evoluția limbii române pe net

www.georgedamian.ro-limba română, internetul și politicienii